

Ärende: VN/27802/2023

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av 12 § i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda samt 11 § i lagen om allmänna språkexamina

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

TILL UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Hänvisning: VN/27802/2023

SVENSKA FINLANDS FOLKTINGS UTLÅTANDE OM UTKASTET TILL REGERINGSPROPOSITION MED FÖRSLAG TILL LAGAR OM ÄNDRING AV 12 § I LAGEN OM DE SPRÅKKUNSKAPER SOM KRÄVS AV OFFENTLIGT ANSTÄLLDA SAMT 11 § I LAGEN OM ALLMÄNNA SPRÅKEXAMINA

Folktinget tackar för möjligheten att ge ett utlåtande i frågan och stöder till fullo regeringens proposition om att slopa avgiften för språkexamina som bevisar kunskaper i finska och svenska hos personalen inom statsförvaltningen. Folktinget framhåller att de förändringar som föreslås är viktiga och välgrundade samt befrämjar en mera jämlik behandling av nationalspråkgrupperna.

Folktinget har upprepade gånger, bland annat i samband med uppdateringen av nationalspråksstrategin 2021 och vid hörandet inför regeringsförhandlingarna 2023, påtalat olägenheten med att svenskspråkiga är tvungna att avlägga ett separat och avgiftsbelagt språkprov för att påvisa sina utmärkta kunskaper i finska för att kvalificera för arbete inom statsförvaltningen. Därtill har Folktinget framhållit att det ur likabehandlingsperspektiv är problematiskt att det för de flesta tjänster inom statsförvaltningen förutsätts utmärkta kunskaper i finska och enbart nöjaktiga kunskaper i svenska.

Justitieministeriets utredning från 2021 visar att andelen svenskspråkiga inom statsförvaltningen minskar och är nu 3,7 % av de statsanställda. I en utredning som gjordes år 2017 var andelen svenskspråkiga inom statsförvaltningen 3,8%. Svenskan håller på att försvinna som språk i statsförvaltningen vilket också lyfts fram som en utmaning i nationalspråksstrategin från 2021.

Den låga andelen svenskspråkiga inom statsförvaltningen och därmed också bristen på svenskkunnig personal och försämrade service på svenska som följd kan dels förklaras med höga språkkrav som ställs på svenskspråkiga inom statsförvaltningen, dels med att svenskspråkiga bör avlägga ett separat, avgiftsbelagt språkprov för statsanställda eller allmän språkexamen på högsta nivå för att bevisa sina utmärkta kunskaper i finska och kvalificera för en tjänst.

Enligt målen i nationalspråksstrategin 2021 ska båda nationalspråken användas aktivt inom den offentliga förvaltningen. Att avskaffa avgifterna för språkprovet/allmänna språkexamen kan på sikt bidra till att öka andelen svenskspråkiga inom statsförvaltningen. Detta innebär i förlängningen att flera anställda inom statsförvaltningen kan erbjuda medborgarna service på svenska.

Att avskaffa avgifterna för språkprov/språkexamina är ett steg i rätt riktning, men det behövs definitivt flera åtgärder för att förbättra svenska språkets ställning i statsförvaltningen och hos myndigheterna. Folktinget föreslår därför att regeringen vidtar även de övriga åtgärderna som föreslås i nationalspråksstrategin för att stärka svenska språkets ställning inom statsförvaltningen.

Helsingfors, den 15 november 2023

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Christina Gestrin

folktingssekreterare

Camilla Grundström

biträdande folktingssekreterare

Grundström Camilla
Svenska Finlands folkting - Undervisnings- och kulturministeriet